

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5CoCsp/33/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120214142
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8120214142.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Zlaty Simkovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobcu: F. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XX, XXX XX Ľ., právne zastúpený JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom ul. Sov. hrdinov 163/66, Svidník, proti žalovanému: 365.bank, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, právne zastúpenej advokátskou kanceláriou RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 20Csp/241/2020 - 89 zo dňa 25.06.2021, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok v napadnutej časti t.j. vo výroku III. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku IV. o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere lepšia splátka, č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 15.11.2011, v časti 3. Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod 3.11, v znení:

„Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto ZoÚ, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v článku 10., II. Časti VOP. Zmluvné strany zároveň vyhlasujú, že sa oboznámili s obsahom rozhodcovskej doložky a s dôsledkami jej uzatvorenia. Zmluvné strany berú na vedomie, že rozhodnutie Rozhodcovského súdu je konečné a záväzné a jeho zrušenia žalobou na súde sa môže domáhať len z dôvodov vymedzených v zákone č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou,

II. určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere lepšia splátka, č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 15.11.2011, v Obchodných podmienkach, v článku 5. Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 5.6., v znení:

„Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky podľa Sadzobníka, (2) úrok z omeškania, (3) úrok z úveru, (4) splátka istiny úveru. V prípade viacerých pohľadávok Banky voči Klientovi sa platby Klienta započítavajú najskôr na pohľadávku skôr splatnú podľa uvedeného poradia.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

IV. Vyslovil, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

2. Právne odôvodnil súd prvej inštancie svoje rozhodnutie podľa ust. § 52 ods. 1 - 4, § 53 ods. 1, 5, § 54 ods. 1, § 100 ods. 1 - 3, § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej OZ), podľa § 1 ods. 2 písm.

a/ a b/, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch (ďalej ZoÚ), podľa ust. § 73 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, podľa § 93b ods. 1, 2 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách.

3. Súd prvej inštancie sa čo do určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky v prvom rade zaoberal naliehavým právnym záujmom na určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky vychádzajúc z ust. § 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, z ktorého vyplýva, že v každom prípade je daný naliehavý právny záujem žalobcu, ako spotrebiteľa na jej určení a to bez toho, aby žalobca musel tento naliehavý právny záujem na určení osobitným spôsobom preukazovať, pretože tento vyplýva priamo z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. Súd prvej inštancie následne skúmal či napadnutá zmluvná podmienka o započítaní úhrady je neprijateľná. Súdny dvor v bode 68 rozsudku C-415/11 uviedol: „Ako uviedla generálna advokátka v bode 71 svojich návrhov, pri otázke, či podmienka spôsobuje „značnú nerovnováhu“ v právach a povinnostiach strán vyplývajúcich zo zmluvy na škodu spotrebiteľa, treba predovšetkým zohľadniť právne predpisy uplatňované vo vnútroštátnom práve v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami v tomto zmysle. Na základe takejto porovnávacej analýzy môže vnútroštátny súd posúdiť, či a prípadne do akej miery je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie než právne postavenie zakotvené v platnom vnútroštátnom práve. Okrem toho sa zdá, že na tieto účely je relevantné preskúmať právne postavenie uvedeného spotrebiteľa z hľadiska prostriedkov, ktoré má podľa vnútroštátnej právnej úpravy k dispozícii na zabránenie uplatňovaniu nekalých podmienok. Pokiaľ ide o otázku, za akých okolností dôjde k takejto nerovnováhe „napriek požiadavke dôvery“, treba konštatovať vzhľadom na šestnásť odôvodnenie a ako v podstate uviedla aj generálna advokátka v bode 74 svojich návrhov, že, vnútroštátny súd má na tento účel preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorí zaobchádzajú so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s takouto podmienkou po individuálnom dojednaní.“ Podľa § 566 ods. OZ, pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak. Naproti tomu napadnuté zmluvné ustanovenia poskytujú žalovanej ako dodávateľovi úveru možnosť započítavať platby na iný účel, akým je splatenie istiny tohto úveru, a to bez ohľadu na vôľu žalobcu. Je teda nepochybné, že toto ustanovenie zmluvy zakladá nevyvážený vzťah medzi žalobcom a žalovanou a dochádza k zhoršeniu postavenia spotrebiteľa. Navyše žalovaná sa k napadnutej zmluvnej podmienke vôbec nevyjadrila. Zároveň súd prvej inštancie poukázal na to, že obdobná zmluvná podmienka už bola viackrát vyhlásená za neprijateľnú, napr. rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 06.05.2019, sp. zn. 20Csp/219/2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 21.11.2019, sp. zn. 9Co/85/2019, a preto je žalovaná povinná zdržať sa jej použitia.

4. Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku uvedenú v Zmluve o úvere lepšia splátka, č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 15.11.2011, v časti 3. Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod 3.11, tak jedná sa o rozhodcovskú doložku, pričom táto je súčasťou obsahu formulárovej zmluvy o úvere, ktorú žalovaná v rámci svojej podnikateľskej činnosti používa v prípadoch uzatvárania zmlúv rovnakého druhu a neurčitého počtu. Súd prvej inštancie mal zato, že rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnenie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť všetkým obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskej doložke. Takto formulovaná doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a preto je v zmysle § 53 ods. 5 OZ neplatná. Zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bola od 1.1.2008 novelou zák. č. 568/2007 Z.z. zaradená medzi neprijateľné zmluvne podmienky. Žalovaná síce mala podľa zákona o bankách povinnosť predložiť návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy, avšak klient by mal mať možnosť voľby, či príjme alebo neprijme návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy. Ako už bolo uvedené rozhodcovská doložka je súčasťou formulárovej zmluvy o úvere a žalobca nemal možnosť ju odmietnuť. Nakoniec ani žalovaná netvrdila, že mal žalobca možnosť voľby. Súd prvej inštancie preto určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere lepšia splátka, č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 15.11.2011, v časti 3. Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod 3.11, v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto ZoÚ, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v článku 10., II. Časti VOP. Zmluvné strany zároveň vyhlasujú, že sa oboznámili s obsahom rozhodcovskej doložky a s dôsledkami jej uzatvorenia. Zmluvné strany berú na vedomie, že rozhodnutie Rozhodcovského súdu je konečné a záväzné a jeho zrušenia žalobou na súde sa môže domáhať len z dôvodov vymedzených v zákone č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

5. Súd prvej inštancie zároveň konštatoval, že žalobca sa podanou žalobou domáhal vydania bezdôvodného obohatenia. Žalovaná v priebehu konania vzniesla námietku premlčania. Preto sa súd prvej inštancie touto vznesenou námietkou premlčania zaoberal.

6. V danom prípade žalobca v podanej žalobe navrhol aplikovať desať ročnú objektívnu premlčaciu dobu, nakoľko žalovaná sa bezdôvodne obohatila prijatím súm, o ktorých vedela v čase ich prijatia, že jej nepatria, pričom však nepredložil žiadne dôkazy a ani nenavrhol žiadne dokazovanie. K tomu súd prvej inštancie uviedol, že v 10-ročnej premlčacej dobe sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí vtedy, keď bezdôvodné obohatenie bolo získané úmyselne. Úmysel, či už priamy alebo nepriamy, musí vždy priamo smerovať k bezdôvodnému obohacovaniu sa a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Nestačí teda, kedy žalovaná získala bezdôvodné obohatenie neúmyselne a potom by si ho úmyselne ponechala. Ak nie sú splnené podmienky na 10 ročnú premlčaciu dobu, platí trojročná objektívna premlčacia doba, a to aj v prípade, keď príjemca plnenia získanie bezdôvodného obohatenia vôbec nezavinil, nakoľko zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie je zodpovednosťou objektívnou. Občiansky zákonník napriek tomu, že vymedzuje vo svojich ustanoveniach úmyselné bezdôvodné obohatenie, podstatu úmyselného konania nevymedzuje, preto sa pri skúmaní úmyslu konajúcej osoby vychádza z právnej úpravy zavinenia obsiahnutej v trestnom práve. Zavinenie podľa § 15 Trestného zákona je vybudované na dvoch zložkách - vedomostnej a vôľovej. Podľa stupňa vôľovej zložky sa rozlišuje úmysel priamy alebo nepriamy. O priamy úmysel pri bezdôvodnom obohatení podľa OZ ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil, vedel, že svojím konaním získa bezdôvodné obohatenie a súčasne, že ho získať chce (prítomnosť vedomostnej i vôľovej zložky). O nepriamy úmysel ide, ak ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil, vedel, že svojím konaním môže získať bezdôvodné obohatenie a pre prípad, že sa tak stane, bol s týmto následkom uzrozmenný.

7. Pre možnosť súdu konštatovať vedomostnú zložku úmyslu žalovanej bezdôvodne sa obohacovať je nutné v každom jednotlivom konkrétnom prípade s poukazom na okolnosti uzavretia konkrétnej úverovej zmluvy s konkrétnymi zmluvnými stranami preukázať, že žalovaná, ako úverový veriteľ, v čase uzavretia zmluvy a prijatia plnenia na základe tejto zmluvy, skutočne chcela získať vedome a úmyselne bezdôvodné obohatenie, alebo aspoň bola uzrozmenná s tým, že sa bezdôvodne obohacuje na úkor žalobcu. V prejednávanom prípade žalobca nepreukázal, že by už v čase uzavretia úverovej zmluvy existoval úmysel žalovanej, a že by tento smeroval k bezdôvodnému obohacovaniu sa na jeho úkor. Rovnako nebol preukázaný úmysel žalovanej sa bezdôvodne obohatil v čase prijatia platieb. Žalobca v žalobe uviedol, že dodávateľ pozná (musí poznať) ZoSÚ a preto, ak uzatvorí so spotrebiteľom formulárovú spotrebiteľskú úverovú zmluvu, v ktorej neuvedie predpísané obligatórne náležitosti úverovej zmluvy, dôsledkom čoho je úver bezúročný a bezpoplatkový a napriek tomu príjme od spotrebiteľa splátky nad istinu úveru a spotrebiteľovi ich nevráti, tak sa na úkor spotrebiteľa obohacuje bezdôvodne. K tomu súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/219/2019, ktorý uviedol: „Z napadnutého rozsudku odvolacieho súdu možno vyvodit', že uvedený nepriamy úmysel žalovanej je daný určitými faktormi a okolnosťami, ktoré spočívajú v profesionálnosti a odbornosti žalovanej. Dovolací súd však vzhľadom na vyššie uvedené závery konštatuje, že uvedený právny názor odvolacieho súdu o úmyselnom bezdôvodnom obohatení žalovanej, ktorému zodpovedá 10-ročná objektívna premlčacia doba, nie je správny. Predmetnou otázkou sa už dovolací súd zaoberal v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/238/2017. Toto rozhodnutie treba považovať za súčasť ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.“ Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/238/2017, uviedol: „Tu dovolací súd konštatuje, že samotné všeobecné skutočnosti (fakty) o profesionálnom podnikateľskom postavení nebankových subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch samé o sebe nemôžu bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel nebankového subjektu (veriteľa). Dovolací súd preto konštatuje, že právny záver odvolacieho súdu ohľadne toho, že samotný fakt, že nebankový subjekt poskytujúci úver spotrebiteľovi je v postavení profesionálneho podnikateľa vo všeobecnosti bez ďalšieho nemôže zakladať úmysel tohto nebankového subjektu bezdôvodne sa obohatiť na úkor spotrebiteľa. Z uvedeného vyplýva, že právne posúdenie objektívnej premlčacej lehoty súdmi nižších inštancií bolo nesprávne.“ S poukazom na vyššie uvedené rozhodnutie a na ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu nepostačuje iba tvrdenie, že dodávateľ pozná ZoSÚ. Ak teda nebolo v konaní zo strany žalobcu bez akýchkoľvek pochyb preukázané úmyselné konanie žalovanej pri získavaní bezdôvodného obohatenia, súd v konaní aplikoval trojročnú objektívnu premlčaciu dobu. Z vykonaného dokazovania je

nesporné, že žalobca poslednú splátku zaplatil dňa 14.02.2013, nasledujúci deň začala plynúť trojročná objektívna premlčacia doba a uplynula dňa 15.02.2016. Žaloba bola podaná na súd dňa 17.12.2020, t.j. po uplynutí trojročnej premlčacej doby. Súd prvej inštancie preto žalobu v časti vydania bezdôvodného obohatenia zamietol.

8. Ak žalobca poukazuje na rozsudok Súdneho dvora EÚ, vo veci C-485/19, PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., z 2.4.2021 tak k tomu súd prvej inštancie uviedol, že Súdny dvor EÚ vykladá jedine a výlučne právo Európskej únie a ako taký nikdy nie je oprávnený poskytovať výklad práva vnútroštátneho. Náš právny poriadok pri premlčaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia jednoznačne určuje, kedy začína plynúť premlčacia doba a to najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo. Tento moment nastal, keď žalobca prvýkrát preplatil istinu úveru a nie až rozhodnutím súdu. Súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 695/2017, ktorý uviedol: „Z uvedeného vyplýva, že vnútroštátny súd je povinný zdržať sa takého výkladu vnútroštátnych ustanovení prijatých na vykonanie príslušnej smernice, ktorý by bol v rozpore s autonómny právny poriadkom, naopak, má usilovať o taký výklad vnútroštátneho práva, ktorý nevedie k výsledku, ktorý je v rozpore s cieľom predpokladaným smernicou. Požiadavka eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva prijatého pre účely transpozície smernice tak predstavuje nástroj, ktorý je spôsobilý posunúť významový obsah právnej normy vnútroštátneho práva do inej roviny, a to aj bez jeho vonkajšej textuálnej zmeny, pričom pozitívnu externalitou tohto prístupu je zabezpečenie koherencie medzi vnútroštátnou a úniou právnou úpravou. Označená povinnosť vyplývajúca z judikatúry Súdneho dvora interpretovať vnútroštátne právo v najvyššej možnej miere v zmysle znenia a cieľov príslušnej smernice nemá absolútnu prednosť. Limitom tejto povinnosti je zákaz takého výkladu a aplikácie vnútroštátneho práva vo svetle úniového práva, ktorý by bol *contra legem*. Nie je povinnosťou vnútroštátneho súdu vyplývajúcou z úniového práva aplikovať úniové právo proti zmyslu vnútroštátneho práva (*contra legem*), pretože inak by priznal smernici priamy účinok, na druhej strane je potrebné uviesť, že ak bude mať vnútroštátny súd k dispozícii dva rovnocenné výklady, z ktorých jeden bude súladný so zmyslom a účelom smernice a druhý nie, bude jeho povinnosťou dať prednosť tomu výkladu, ktorý je konformný so zmyslom a účelom smernice.“ Ak by súd prvej inštancie akceptoval výklad, ktorý prezentoval žalobca, t.j. k začiatku plynutia premlčacej doby by dochádzalo až určením, že úver je bezúročný a bez poplatkov, takýto výklad by bol proti zmyslu vnútroštátneho práva, keďže v podstate nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia zo spotrebiteľskej zmluvy by sa nikdy nepremlčal. Takýto stav by rozhodne neprispieval k právnej istote. Súd prvej inštancie mal preto za to, že predmetný rozsudok Súdneho dvora môže iba podnetom pre zákonodarcu na zmenu právnej úpravy, avšak súd z neho nemôže vykladať iný začiatok plynutia premlčacej doby ako je vo vnútroštátnej právnej úprave.

9. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie podľa ust. § 255 ods. 2 CSP. Konštatoval, že žalobca bol úspešný v časti určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok a v nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia bol neúspešný. Vzhľadom na rovnaký úspech, resp. neúspech strán súd prvej inštancie rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

10. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca, a to proti výroku III., ktorým súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, a proti výroku IV. o náhrade trov konania. Konštatoval, že medzníkom pre posúdenie premlčania bezdôvodného obohatenia v spotrebiteľských veciach získaného dodávateľom na úkor spotrebiteľa je rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C - 485/19 PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., zo dňa 22.04.2021. Odvolaním napadnutý výrok rozsudku, ktorý bol vydaný dňa 25.06.2021, teda po rozsudku vo veci C - 485/19 je s týmto rozsudkom v priamom rozpore. Názor súdu prvej inštancie k nemožnosti aplikácie desaťročnej premlčacej doby v súdnej veci je však mylný, aj podľa stavu pred rozsudkom C - 485/19. Súd prvej inštancie v odôvodnení v bode 28 konštatuje, že žalobca nepreukázal, že by už v čase uzavretia úverovej zmluvy existoval úmysel žalovaného, a že by tento smeroval k bezdôvodnému obohacovaniu na úkor žalobcu. Táto úvaha súdu prvej inštancie je bezpredmetná. Predmetom posudzovania premlčania je bezdôvodné obohatenie, a v čase uzavretia úverovej zmluvy žiadne bezdôvodné obohatenie neexistovalo, a preto ani nemohla začať plynúť žiadna premlčacia doba. Ďalej súd prvej inštancie pokračuje, že rovnako nebol preukázaný úmysel žalovaného sa bezdôvodne obohatiť v čase prijatia platieb. Súd prvej inštancie mal na mysli platby, ktoré od žalobcu žalovaný prijal po tom, čo splatil istinu bezúročného a bezpoplatkového úveru. Aj keď vzhľadom na rozsudok C - 485/19, ktorý vníma inak, ako ho vníma súd prvej inštancie strácajú úvahy súdu prvej inštancie o dokazovaní úmyslu význam. Žalobca sa vyjadril k zavineniu pri ktorom je potrebné aj na

účely občianskoprávných vzťahov vychádzať z práva trestného V tejto súvislosti netreba zamieňať pojmy priamy a nepriamy úmysel s pojmami priamy a nepriamy dôkaz. Priamym dôkazom o úmysle veriteľa bezdôvodne sa obohacovať na úkor spotrebiteľa zo spotrebiteľských úverov by bolo priznanie takého úmyslu, čo však zrejme do úvahy neprichádza. Je preto potrebné vychádzať z právnej úpravy spotrebiteľských úverov, z kvalifikácie veriteľa a predovšetkým z jeho konania. Podstata aplikácie desaťročnej premlčacej doby spočíva vtom, že v dobe prijatia nezákonnej platby dodávateľ prijal platbu o ktorej vedel (musel vedieť), že ju získava na úkor spotrebiteľa ako bezdôvodné obohatenie, a to aj v prípade, ak by sa pripustilo, že v dobe uzavretia vadnej zmluvy ešte tento úmysel priamo nemusel mať. V každom prípade prijatie platby tvoriace bezdôvodné obohatenie sa úmysel dodávateľa získať bezdôvodné obohatenie prejavil a naplnil jeho konaním, keď prijal a ponechal si platbu, ktorá mu bola vyplatená bez právneho dôvodu. Obchodník, profesionál vedel (musel vedieť), že mu platba bola vyplatená v rozpore so zákonom a napriek tomu si platbu ponechal. Chcel platbu prijať a prijal ju vediac, že je to platba prevyšujúca spotrebiteľovi poskytnutú sumu a nepatrí mu z dôvodu bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru v prípade z dôvodu neplatnosti úverovej zmluvy. Objektívna desaťročná premlčacia doba na premlčanie bezdôvodného obohatenia, preto začína plynúť prijatím každej takejto nedôvodne prijatej platby od momentu, keď ju veriteľ od spotrebiteľa prijal. Ak súd prvej inštancie poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. II.ÚS 695/2017, tak z tohto rozhodnutia vyplýva presne opačný záver, aký robí vo vzťahu k rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C - 485/19 súd prvej inštancie. V tejto súvislosti poukázal žalobca na článok 3 ods. 1 CSP. Ak výrok rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C - 485/19 zo dňa 22.04.2021 výslovne judikuje, že únieové právo bráni takému výkladu slovenského práva, podľa ktorého trojročná premlčacia doba na premlčanie bezdôvodného obohatenia získaného dodávateľom na úkor spotrebiteľa začína plynúť odo dňa keď došlo k bezdôvodnému obohateniu, tak je neprijateľné, aby súd prvej inštancie tento rozsudok ignoroval a napriek jeho jednoznačnému zneniu vyslovil v posledných štyroch riadkoch to, čo je uvedené v odôvodnení v bode 28 napadnutého rozsudku, tak ako ho žalobca z tohto odôvodnenia citoval. Preto žalobca navrhol rozsudok v tejto časti zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že rozsudok považuje za správny. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/219/2019 zo dňa 21.10.2020, že pri bezdôvodnom obohatení je dôležité zistiť kedy k obohateniu došlo z objektívneho hľadiska, a vtom čase preukázať úmysel veriteľa, respektíve jeho zavinenie, aby bolo možné jednoznačne posúdiť, či je potrebné aplikovať trojročnú alebo desaťročnú premlčaciu dobu. Zároveň poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 25Co/84/2018, z ktorého citoval. Ďalej žalovaný poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/116/2019, z ktorého tiež citoval. Zároveň konštatoval, že žalobca vo svojom odvolaní poukázal predovšetkým na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C - 485/19, C - 498/18 a C - 499/18, pričom tvrdí, že z predmetných rozhodnutí vyplýva, že pri bezdôvodnom obohatení vzniknutom z absencie obligatórných náležitostí zmluvy, absencia ktorých má za následok bezúročnosť a bez poplatkovosť zmluvy začína plynúť premlčacia doba od právoplatnosti rozsudku o určení bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru. Žalobca tvrdí, že z predmetných rozsudkov vyplýva, že Súdny dvor EÚ zrušil v spotrebiteľských veciach o bezdôvodnom obohatení subjektívnu a objektívnu premlčaciu dobu zakotvenú v OZ, a zaviedol jednotnú trojročnú dobu, v ktorej sa premlčujú reštitučné nároky spotrebiteľov, a ktorá začína plynúť od právoplatnosti rozsudku o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, alebo od právoplatnosti rozsudku o bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru. Zo strany žalobcu ide podľa názoru žalovaného v danom prípade zjavne o účelový „konštrukt“. Následne žalovaný citoval z rozhodnutia C - 698/18 a konštatoval, že je zřejmé, že dôvodom pre ktorý súd konštatoval rozpor s aplikáciou trojročnej premlčacej doby od úplného splnenia zmluvy bola tá skutočnosť, že rumunská právna úprava posudzovala neprijateľné zmluvné podmienky v režime absolútnej neplatnosti, pričom pri inštitúte absolútnej neplatnosti vo všeobecnosti umožňovala uplatnenie reštitučných nárokov vyplývajúcich z absolútnej neplatnosti, až následne po konštatovaní absolútnej neplatnosti v premlčacej dobe 3 rokov od tohto konštatovania, avšak pri reštitučných nárokoch vyplývajúcich z neprijateľných zmluvných podmienok, túto premlčaciu dobu počítala už od úplného ukončenia zmluvného vzťahu. Logicky teda SD EÚ považoval touto právnou úpravou v jej širšom kontexte spotrebiteľov za značne znevýhodnených, a teda konečným dôsledkom tohto rozhodnutia bol návod, ako spotrebiteľov pri neprijateľných zmluvných podmienkach zrovnoprávniť s ostatnými prípadmi absolútnej neplatnosti. Takto formulované závery nie sú aplikovateľné v podmienkach slovenskej právnej úpravy. Teda v podmienkach slovenského právneho poriadku práve v prípade, ak by pri bezúročnosti a bez poplatkovosti mala plynúť lehota na reštitučné nároky spotrebiteľovi až od určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti, čoho sa žalobca zjavne domáha, došlo by k neprimeranému

zvýhodneniu spotrebiteľov v porovnaní napríklad s reštitučnými nárokmi vyplývajúcimi z absolútnej neplatnosti. Čo sa týka súdneho rozhodnutia C - 485/19 z jeho odôvodnenia vyplýva, že by bolo neprimeraným sťažením pre uplatnenie práv zo strany spotrebiteľov, pokiaľ by sa trojročná premlčacia doba počítala od vzniku bezdôvodného obohatenia vzhľadom k tomu, že v prípade dlhotrvajúcich zmluvných vzťahov môže dôjsť k uplynutiu premlčacej doby skôr, ako tieto zmluvné vzťahy skončia. Súdny dvor pritom v rozhodnutí konštatuje, že so zásadou efektivity vo vzťahu k reštitučným nárokom spotrebiteľov nie je v rozpore jednanie stanovenie premlčania týchto nárokov, ani samotná trojročná premlčacia doba. Zároveň žalovaný z uvedeného rozhodnutia, konkrétne z bodu 66 citoval. Preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

12. Vyjadrenie žalovaného k odvolaniu žalobcu bolo zaslané jednak žalobcovi, jednak jeho právnenému zástupcovi na vyjadrenie. Ďalšie vyjadrenie zo strany žalobcu do spisu predložené nebolo.

13. Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti t.j. vo výroku III. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku IV. o trovách konania v zmysle zásad uvedených v ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 385 CSP a contrario a zistil, že odvolanie žalobcu v napadnutej časti je dôvodné.

14. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

15. Žalobca v odvolaní namietal, že medzníkom pre posúdenie premlčania bezdôvodného obohatenia v spotrebiteľských veciach získaného dodávateľom na úkor spotrebiteľa je rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-485/19 Profi Credit Slovakia zo dňa 22.04.2021. Zároveň tvrdil, že odvolaním napadnutý výrok rozsudku, ktorý bol vydaný dňa 25.06.2021 je s týmto rozsudkom v priamom rozpore. Názor súdu prvej inštancie k nemožnosti aplikácie 10 ročnej premlčacej doby v súdnej veci je podľa názoru žalobcu mylný. S týmto názorom odvolací súd v plnom rozsahu súhlasí. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/268/2021 zo dňa 28.02.2022 z ktorého jednoznačne vyplýva, že otázky ktoré sú predmetom odvolania sú vyriešené judikatúrou a to rozsudkom SDEU C-475/19 a rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/29/2021.

16. Odvolací súd súhlasí s názorom vysloveným v tomto rozhodnutí, že podľa čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

17. Zároveň, že podľa rozsudku Súdneho dvora EU C-485/19 zo dňa 22.04.2021 zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu.

18. Zároveň, že článok 10 ods. 2 a článok 22 ods. 1 smernice 2008/48, ako boli vyložené rozsudkom z 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842), sa majú uplatniť na zmluvu o úvere, ktorá bola uzatvorená pred vyhlásením uvedeného rozsudku a pred zmenou vnútroštátnej právnej úpravy vykonanou s cieľom dosiahnuť súlad s výkladom, ktorý bol v ňom prijatý.

19. Skutočne podľa článku 3 ods. 1 CSP každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento

zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktorá majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

20. Aj v danom prípade predmetom konania je spotrebiteľský nárok, ktorý je harmonizovaný právom Európskej únie. Rozsudky Súdneho dvora EU majú prednosť pred vnútroštátnymi prameňmi práva a v rozsahu v ktorom vnútroštátne právo im odporuje má súd povinnosť zdržať sa aplikácie konfliktného vnútroštátneho práva.

21. Najvyšší súd SR jednoznačne v rozsudku sp. zn. 7Cdo/268/2021 v bode 18 konštatoval, že podľa rozsudku EU C-485/19 zásada efektivity bráni vnútroštátnej úprave objektívnej trojročnej premlčacej lehote je nevyhnutné na tento typ nárokov subsidiárne uplatňovať 10 ročnú objektívnu premlčaciu lehotu na vydanie bezdôvodného obohatenia (a to bez skúmania zavinenia).

22. V súlade s názormi vyslovenými v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/29/2021 a 7Cdo/268/2021 je potrebné individualizovať kedy žalobca nadobudol vedomosť o tom, že došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Z dôvodov žaloby vyplýva, že žalovaná sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatila a o tom sa žalobca dozvedel od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS o čom prehlásenie zo dňa 13.11.2020 predložil ako dôkaz. Z prehlásenia na čl. 13 spisu vyplýva, že dňa 10.11.2020 predložil žalobca Združeniu HOOS zmluvu o úvere lepšia splátka č. XXXXXXXXXXXX, ktorú uzavrel dňa 15.11.2011. Po posúdení ho informovali, že je podľa ich názoru zmluvou bezúročnou a bezpoplatkovou a tiež obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Informovali ho, že ak veriteľ poskytol úver vo výške 5000,- Eur a žalobca uhradil sumu 6060,65 Eur uhradil vyššiu sumu ako mu bola veriteľom poskytnutá, došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane veriteľa o sumu 1060,65 Eur a že má právo sa súdnou cestou domáhať vydania tejto sumy ako bezdôvodného obohatenia. Združenie mu odporučilo obrátiť sa ohľadom právnych služieb na advokáta, ktorý posúdi právnu stránku veci. vychádzať preto treba z reálneho momentu kedy sa žalobca dozvedel o tom, že žalovaná sa na jeho úkor bezdôvodne obohatila.

23. Zároveň odvolací súd poznamenáva, že vo výroku I. a II ktorým súd prvej inštancie určil neprijateľnosť zmluvných podmienok v časti 3 zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia bod 3.11 a v obchodných podmienkach článku 5 splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie bod 5.6, ktorý znenie vo výroku rozsudku presne uviedol žalovaný odvolanie nepodal preto v tejto časti nadobudol rozsudok právoplatnosť a odvolací súd ho nepreskúmaval.

24. Súd prvej inštancie zamietol žalobu vo výroku III. z dôvodu premlčania nároku. Tento záver nepovažuje odvolací súd za správny pričom odvolacie námietky žalobcu v tejto časti považuje za dôvodné tak ako to podrobne popísal vyššie. Vzhľadom na to odvolací súd v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil rozsudok v napadnutej časti, t.j. vo výroku III. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku IV. o trovách konania a postupom podľa ust. § 391 CSP v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

25. Úlohou súdu prvej inštancie bude zmluva vo veci konať v intenciách naznačených odvolacím súdom. Súd prvej inštancie znova posúdi či na strane žalovaného došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia a opätovne posúdi žalobcom uplatnený nárok vo vzťahu k plynutiu subjektívnej a objektívnej premlčacej doby aplikujúc najnovšiu judikatúru Najvyššieho súdu SR tak ako na ňu poukázal odvolací súd v tomto uznesení. Následne vo veci znova rozhodne a svoje rozhodnutie v zmysle zásad uvedených v ust. § 220 ods. 2 CSP aj náležite odôvodní.

26. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne aj o náhrade všetkých trov konania v zmysle ust. § 396 ods. 3 CSP.

27. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e** je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou

a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).